

Campertour door Schotland

Camperen, zo heet dat tegenwoordig: rondreizen met de campervan of motorhome. Vrijheid blijheid, gaan en staan waar je maar wilt. Bent u een beginner? Dan is ruig Schotland een uitstekende keuze.

TEKST & BEELD: MONIQUE VAN GAAL

Uitzicht vanaf het pad in de Quiraing,
Isle of Skye

Onze campervan

De regen komt met bakken uit de hemel. Voor de allereerste keer in een *campervan*, en het linksrijden op de drukke snelwegen rond Glasgow valt ook niet mee. We besluiten er geen lange rit van te maken. Loch Lomond, op ongeveer een uurtje rijden, lijkt ons een prima eerste bestemming. We hadden vanmorgen een uitgebreide uitleg gekregen. Over hoe deze mooie Volkswagen T6 precies werkt. Hoe alles netjes opgeborgen kan worden in de vele kastjes. De slaapspullen, het kookgerei, de voorraad proviand, onze rugzakken. En hoe werkt dat paneel met al die knopjes? Er valt beslist een hoop te leren als je voor de eerste keer op roadtrip gaat met zo'n busje.

NA REGEN...

Pas wanneer we de Erskine Bridge over de brede rivier de Clyde passeren, beginnen we te relaxen. Minder verkeer, minder hectiek en een fraaiër landschap. Alleen jammer van die regen. De westkant

van Loch Lomond zou erg toeristisch zijn, dus kiezen we voor het smalle *single track* weggetje – ook even wennen – langs de oostkant. Een camping pal aan het meer is zo gevonden; eigenlijk doen we het nog niet eens zo slecht als beginnende campers. Maar wat doe je als je door de aanhoudende regen nauwelijks een hand voor ogen kunt zien? Als je glibberend door de modder en diepe plassen het pad naar de wc moet trotseren? Je zit binnen, doet een spelletje, maakt een lekkere kop warme chocolademelk en wacht tot het overwaait. Natuurlijk gaan we eropuit. We maken een kleine wandeling langs de oever van het in laaghangende wolken gehulde meer over het bij wandelaars zo geliefde lange-afstandspad de West Highland Way.

Door de regen krijgen we ook van de rit door de spectaculaire Glen Coe met zijn vele kloven en watervallen niet zoveel mee. In de café-bar van het Glencoe Mountain Resort, Schotlands oudste ski-gebied, schuiven we aan voor een bak koffie en een stevige scone met jam en room. *You can soak up the*

De schitterende 100 meter hoge waterval laat zich via een wiebelige touwbrug over de rivier bewonderen

view through floor-to-ceiling windows, vertelt mijn *Lonely Planet*. *Well, not today!* Gelukkig klaart het de volgende dag op, nota bene op een van de meest regenrijke plekken van Schotland: Fort William. We kiezen voor de camping in Glen Nevis. Vanuit onze campervan kijken we recht tegen de steile flanken van de Ben Nevis aan, met 1345 meter Schotlands hoogste berg. Filmmakers gingen ons voor: delen van de Harry-Potterfilms en de tv-serie *Outlander* zijn hier opgenomen. De regenjassen kunnen we opbergen, onze truien kunnen uit. Het is een warme dag wanneer we de populaire *hike* door de nauwe Nevis-kloof naar de open weide van de Steall Meadows doen. Al gauw komt de schitterende honderd meter hoge waterval in zicht die via een wiebelige touwbrug over de rivier nader te bewonderen valt.

LOCH NESSIE

We vervolgen onze weg over de A82 naar een van de meest spraakmakende plekken op aarde: Loch Ness. Langs diepe, koude *lochs*, en het unieke Caledonian Canal dat de westkust van Schotland met de oostkust verbindt: een ingenieus systeem dat bestaat uit negenentwintig sluizen. Een mislukt systeem bovendien; bij de tijd dat het kanaal af was, waren de

modernere schepen er alweer een maatje te groot voor geworden. De fotogenieke sluizen hebben het toerisme echter goed gedaan, vooral die bij Fort Augustus, aan de zuidkant van Loch Ness. De terrasjes aan de sluizen zijn tot de laatste stoel bezet. Boten varen af en aan. Voor een goede blik op het wereldbepaalde meer gaan we op zoek naar een wat rustigere plek. Je kunt het gewoon niet laten toch op zoek te gaan naar die ene rimpeling in het wateroppervlak... Wat als er toch een monster in dat gitzwarte water huist? Laat ik dat maar vergeten; in het expositiecentrum in het toeristische plaatsje met de Harry-Potterachtige naam Drumadrochit, zien wij hoe vaak er al vergeefs gezocht is in Schotlands grootste meer naar die o zo mysterieuze Nessie.

NORTH COAST 500 ROUTE

Intussen kennen we de campervan als onze eigen broekzak. We slapen als roosjes en het afhalen en opmaken van de bedden doen we inmiddels in een handomdraai. Elke ochtend bakken we broodjes in het handige oventje en is het een mooie avond, dan steken we de meegeleverde barbecue aan. Maar ook al is het keukentje nog zo goed uitgerust, we eten toch het allerliefst in een van de oergezellige pubs. ▶

PRAKTISCH

■ Vlieg naar Glasgow met KLM (Klm.com) of EasyJet (Easyjet.com)

■ Wij boekten onze *campervan* bij de verhuurder met de beste recensies, Open Road Scotland.

En inderdaad, Andy McCluskey en zijn team bieden de hoogst denkbare service. Gevestigd op loopafstand van de luchthaven van Glasgow (in Paisley). Kosten 4-persoons Volkswagen T6: ongeveer € 1100 per week in het hoogseizoen. Openroadscotland.com

■ Tip: veerboten zijn vaak lang van tevoren volgeboekt (bv. van Craignure op Mull naar Oban). De ervaring leert dat wanneer je in de 'reserverij' gaat staan, je toch vaak meteen mee kunt.

De waterval aan het einde van de Nevis kloof

Het haventje van Lybster aan de noordoostkust

PUBFOOD

In de zomer is het heerlijk pubfood eten op de terrassen van:

- **Dores Inn** (foto) aan de oever van Loch Ness. TheDoresinn.co.uk
- **Shieldaig Bar & Coastal Kitchen** Shieldaigbar-coastalkitchen.co.uk
- **Plockton Hotel** aan het water. Plocktonhotel.co.uk

Bij Inverness, aan de noordkant van Loch Ness, beginnen we aan de zogenaamde North Coast 500 route (NC500). Een knap staaltje marketing, om deze route van pakweg vijfhonderd mijl langs de kust van het uiterste noorden van Schotland een aantrekkelijke naam te geven – in navolging van bijvoorbeeld de populaire Wild Atlantic Way in Ierland. Succes verzekerd: de NC500 is nu al een begrip. Vooral vakantiegangers met motorhomes en campervans hebben de route ontdekt, en dat is best opmerkelijk gezien hoe smal de kronkelende eenbaansweggetjes zijn. Gelukkig bieden de legio passeerplekken uitkomst.

PUNTIG SPROOKJESKASTEEL

Je kunt er niet omheen in Schotland: vroeg of laat bezoek je een kasteel. We kiezen voor Dunrobin Castle aan de noordoostkust. Een waar sprookjeskasteel getooid met puntige torentjes. Vooral schitterend gezien vanuit de evenzo prachtige tuin. Ooit de woning van de eerste Duke of Sutherland. Bepaald geen lieveling, zo lezen wij; mede schuldig aan de zogenaamde Highland Clearances. Het was in de 19de eeuw dat rijke landeigenaren op het bedenkelijke idee kwamen dat schapen meer opbrachten

dan boeren. Deze hertog zorgde er persoonlijk voor dat duizenden mensen van zijn uitgestrekte land werden verdreven om plaats te maken voor schapen. En zo geschiedde in meerdere delen van noordelijk Schotland. De boeren trokken naar het zuiden, vestigden zich op krappe plekken aan de kust of stapten simpelweg op de boot hopen op een beter leven in de Nieuwe Wereld. Reden waarom de regio nog altijd zo dunbevolkt is. We vervolgen onze weg langs de oostkust. Uitgestrekte stranden worden afgewisseld met hoge kliffen. Je moet ervan hebben gehoord, anders rijd je er zo voorbij: de Whaligoe Steps. We dalen de 18de-eeuwse stenen traptreden in de rotswand af naar de oude haven. Een unieke plek aan de voet van tachtig meter hoge kliffen. Whaligoe betekent 'baai van de walvissen'; vroeger spoelden hier door getijdenwervelingen dikwijls dode walvissen aan.

TEGEN DE KLOK IN

De tip om de NC500 tegen de klok in te rijden is een goede; het landschap wordt steeds ruiger en imposanter. We volgen de noordkust westwaarts en komen langs diepe baaien – de zogenaamde *sea lochs*. De hagelwitte stranden van Durness doen verlangen naar een duik in zee

maar het smaragdgroene zeewater is ook hartje zomer ijskoud. Een klein bootje brengt ons diep de Smoo Cave in waar op regenachtige dagen een mooie waterval te bezichtigen valt. Dan buigen we af naar de noordwestkust en doen eigenlijk niets anders dan intens genieten van het adembenemende landschap: van Assynt, waar steile bergtoppen omhoog rijzen vanuit een verlaten veenlandschap. Van het paradijselijke strand van Achmelvich, waar op de camping geen plekje meer vrij is. Op een windstille dag beklimmen we de 613 meter hoge, door de rotsige top direct in het oog springende Stac Pollaidh, en ervaren hoe het is om door miljoenen *midges* – minuscule steekvliegjes – belaagd te worden. Er flink de pas in houden helpt. We bezichtigen het vervallen Ardvreck Castle en laven ons aan het gebak van de Mountain Coffee Company: een hippie-achtig café annex boekwinkel in Gairloch. En dan Plockton: dit kustplaatsje heeft werkelijk ons hart gestolen. Toevallig vindt hier juist de jaarlijkse regatta plaats. Er staat

echter geen zuchtje wind en de zeilboten liggen roerloos stil in het water. De pret bij de toeschouwers is er zeker niet minder om. Dan is het nog maar een klein stukje rijden naar het robuuste, veel gefotografeerde Eilean Donan Castle. Dit kasteel, bekend van scènes uit de film *Highlander* (1986), is schilderachtig gelegen op een eilandje dat met een stenen brug verbonden is met het vasteland.

DRUK, DRUK, DRUK

We verlaten de NC500 en kijken uit naar onze volgende bestemming: het eiland Skye. Naast Edinburgh en Loch Ness is Isle of Skye dé grote trekpleister van Schotland. Ook wij willen de veelbesproken natuurwonderen van Skye weleens van dichtbij bekijken. The Old Mann of Storr, een machtige vijftig meter hoge basaltplaat. En het pad in de Quiraing, over een steile helling die door een aardverschuiving is ontstaan. Prachtig, dus al dat moois moet je wel delen met andere toeristen. De toegangswegen staan vol met auto's, camper- ▶

CAMPITES

- **Glen Nevis Caravan & Camping Park.** Geweldige ligging aan de voet van de Ben Nevis. Glen-nevis.co.uk
- **Sango Sands Oasis, Durness.** Bovenop kliffen, eronder wit strand. Sangosands.com
- **Ardmair Point Campsite,** Ullapool. Mooi gelegen op een smalle landtong. Ardmair.com
- **Shieldaig Camping** Intiem kustdorpje. Shieldaigcampingand-cabins.co.uk
- **Pennygown Campsite** Prachtig gelegen aan de Sound of Mull. Pennygownholidaypark.com

Uitgestrekte stranden worden afgewisseld met hoge kliffen

On the road op de NC500, het landschap wordt steeds ruiger en imposanter

Dunrobin Castle

Whaligoe Steps

Witte stranden bij Durness

Uitzicht op de vuurtoren van Neist Point,
Isle of Skye

Lieflijke huizen rondom een beschutte, bij eb leeggezogen baai

vans en motorhomes. We proberen het ongeëvenaarde uitzicht op de vuurtoren van Neist Point, en we bezoeken de Talisker distilleerderij. Overal is het druk. Dus we besluiten ons bezoek aan Skye over een andere boeg te gooien: we pakken de smalle weg naar het gehucht Elgol en boeken een boottrip naar Loch Coruisk.

Een gouden greep, zo blijkt. Het donkerblauwe meer wordt omringd door de allerhoogste toppen (tot 993 meter) van de Cuillin Hills: volgens kenners het meest spectaculaire massief van Groot-Britannië. Op onze wandeling langs de zuidkant van het meer komen we geen levende ziel tegen. Zalig, dit is het echte Schotland.

HET EILAND MULL

De volgende dag rijden we in één ruk door naar het eiland Mull. Pennygown Campsite blijkt *the place to be* na zo'n lange rijdag. Een kleine camping pal aan de over rotsblokken heen klotsende River Forsa en de spiegelgladde Sound of Mull. Het eiland overtreft al mijn verwachtingen. Een uitstapje naar het

kleurrijke stadje Tobermory is zelfs in de regen een genot. Lieflijke huizen rondom een beschutte, bij eb leeggezogen baai. De lange rit over de Ross of Mull komt met fantastische vergezichten. Aan het einde van dit schiereiland bevindt zich het gehuchtje Fionnphort, bekend om haar tropisch ogende kust: lichttroze granieten rotsen en spierwitte stranden aan een heldere, turquoise zee. Hier vertrekt de boot naar het eilandje Staffa met zijn zeskantige basaltzuilen en diepe zee-grot: Fingal's Cave. In de lente kun je hier koddige papegaaiduikers zien broeden. Wanneer we nog even langs het eiland varen, spotten we er een aantal, vliegend vlak boven de zee.

Tijd om afscheid te nemen van wat we de afgelopen weken ons 'huis' hebben mogen noemen. We gaan 'm missen, onze mooie campervan. We maken nog een laatste overtocht naar Oban; deze elegante stad binnenvaren is werkelijk een cadeautje. Veel te snel nadert Glasgow, en daar is ook de regen opnieuw. Is de cirkel weer helemaal rond.

Boven: Het eilandje Staffa met zijn zeskantige basaltzuilen
Onder: Tobermory, Isle of Mull